

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LV. Romana de Pizzattis. Relicto usufructu hæredi pro medietate, & pro alia medietate extraneo, An ob hæredis incapacitatem habendi legatum, totus usufructus accrescat legatario. Et quando de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

ROMANA

DE PIZZATTIS

PRO

PIZZATTIS.

Responsum pro veritate.

Relicto usufructu hæredi pro medietate, & pro alia medietate extraneo; An ob hæredis incapacitatem habendi legatum totus usufructus accrescat legatario. Et quando de legato usufructus alteri relicto participet hæres.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1. **F** Acti seriei.
2. An in legato usufructus intret jus accrescendi.
3. An totum juspatronatus accrescat legatario, vel etiam debeat hæredi, & quo titulo.
4. De legato usufructus alieni simpliciter relicto, an, & quando hæres participet.

DISC. LV.

A Nnibal instituta hærede Anna unica filia, usufructuariam universalem reliquit Martiam uxorem unã cum eadem Anna, & huic substituit Franciscum fratrem, & Laurentium nepotem. Cum autem per mortem Annæ factus esset casus substitutionis ad favorem prædictorum, inter istos & Martiam super pluribus orta est quæstio, & præsertim super usufructu, an scilicet debeat integer Martiæ, vel de eo aliquam participationem dicti substituti habere deberent, stante præsupposito ex facti circumstantiis jam constituto, dictum legatum usufructus ad uxoris favorem relictum non resolvi in alimenta juxta consuetudinem *Bulgari*, sed importare verum usufructum formalem ex iis, quæ in eadem materia habentur in *Firmana usufructus & in alia hoc tit.*

Pro veritate igitur interrogatus; Dixi non intrare in proposita facti specie quæstionem juris accrescendi, quæ uno ex legatariis deficiente cadere solet in legato usufructus, cujus peculiaris natura est, ut contra regulam generalem, etiam post quæsitum emolumentum intret jus accrescendi, quia cû Anna esset unica hæres universalis, non poterat esse legataria, cû legatum à seipso præstari non possit, undè propterea potius intrabat quæstio, an stante dicta incompatibilitate, usufructus per viam juris non decrescendi integer ab initio Martiæ quæsitus esset, vel potius dispositio conferetur de sola medietate, altera remanente penes hæredem jure hereditario, & consolidatiõis tanquam usufructus casualis, perinde ac si de eo dispositum non esset, ita ut mors vel vita dictæ hæredis nihil in proposito alteraret.

In hac igitur quæstione quamvis *Bart. in l. usufructus ff. de leg. 1. num. 2.* sentiat ad legatarium solam medietatem pertinere, altera medietate jure non abdicatiõis, sed dispositionis habenda pro non factæ remanente penes hæredem, & *Bart. sequantur Florian., Angel., & ceteri antiquiores relati per Surd. de alim. tit. 2. quæst. 15. num. 216. Bellon. de jure accrescen. cap. 7. quæst. 29. num. 9. s. moti*

per text. in l. si quis Actio 8. ff. de usufr. accrescen. Contraria tamen sententia videtur magis communis & recepta, quam firmant *las. in d. s. si Titio num. 16. Ruin. cons. 39. num. 7. & 8. vol. 2. satis in specie Menoch, cons. 627. num. 4. & ceteri per Bellon. dicto cap. 7. quæst. 29. ex num. 37. & num. 100 cum seqq. Surd. ubi supra de alim. tit. 2. quæst. 15. num. 214. & seqq.*, qui hanc dicunt veriore per text. in l. planè 34. s. si duobus ff. de legat. 1. ubi claris verbis deciditur, quod si fiat ejusdem rei legatum extraneo & hæredi, quia quoad hæredem ratione incompatibilitatis initio non consistit, totum debetur collegatario.

Ceterum quamvis abstractè de hujusmodi quæstione agendo, admittendum veniret hanc secundam opinionem esse magis communem, & fortè in puncto juris etiam veriore; Nihilominus in proposita facti specie dicebam ad Martiam, solam medietatem juxta testatoris judicium spectare; Vel quia primam opinionem sapius Rota Romana sequuta fuit, præsertim *decis. 329. par. 10. & 37. par. 11. rec. in Casenaten. hereditatu 20. Novembr. 1692. & 16. Martij 1654. coram Peutingerio in Bonon. s. de commissi de Anselmus 26. Junij 1658. & 16. Junij 1659. coram Celso inter suos dec. 267. & 298. in Faventina usufructus 20. Junij 1664. Verospio, ac in aliis, in quibus ista communicatio, & æqualis participatio inter hæredem & legatarium admittitur, cõ quia dictam participationem hæres non à seipso, sed à legatario percipiat; Vel quia eam consequi debeat ratione participationis ex ita declarata voluntate testatoris competente hæredi.*

Ubi etenim legatario tantum simpliciter usufructus relinquatur, controversum est in jure, an hæres universalis cum eodem legatario ad dictum usufructum concurrat, ac de eo participare debeat, & affirmativam tenent *Bald. in l. fin. Cod. de indiv. vidui: tollen. num. 9. quem sequuntur Ruin. cons. 35. ad fin. lib. 2. Riminald. jun. cons. 633. & alij relati per Castill. de usufr. quæst. 47. num. 17. dec. 579. num. 6. par. 5. rec. ad. ad dec. 636. num. 4. par. 4. rec. tom. 3.*

Et licet reprobatâ hac opinione *Baldi* contrarium apud scribentes, & in foro magis receptum videatur ex deductis per *Castill. ubi supra dicta dec. 579. num. 8. par. 5. & ad. ad dictam decis. 636. num. 5. par. 4. tom. 3. in Pisaur. hereditatu 3. Decembris 1656. coram Bevilacqua, & in aliis*, atamen concursus est omnium sententia, ab hac secunda opinione legatario favorabili recedendum esse, quoties per præsumptiones & conjecturas constat de voluntate testatoris, ut hæres universalis faciat partem, & participet etiam de usufructu, ut per *Castill. & omnes ubi supra*, adeo ut per solam institutionem hæredis factam pleno jure, seu cum aliis verbis & clausulis generalitatem importantibus hujusmodi voluntatis conjectura deduci soleat *Alex. cons. 56. num. 1. vol. 3. Natra cons. 292. num. 2. Rota dec. 30. num. 6. par. 3. recens. dicta Pisaur. hereditatu 3. Decembris 1656. Bevilacqua, & in aliis per Ad. ad dictam decis. 636. par. 4. tom. 3. num. 7. & seqq.* Undè cum in proposito haberetur institutio concepta per hujusmodi verba universalis; Et ulterius expressè declarata voluntas testatoris, ut usufructus tam hæredis quam legataria esse deberet, clarum dicebam ad Martiam non spectare, nisi solam medietatem, aliam verò ad hæredem, & successivè ad substitutos jure participationis, ut supra, ideòque hæve ex una, five ex altera ratione, spectato tantum effectu, ad quem in foro est respiciendum pro hærede respondi, & hanc dixi mihi videri veritatem, atque de eodem puncto habentur aliqua

in *Ferolivien. usufructus disc. 48.*

RECA-